

Prof. Dr. Güray ERDÖNMEZ
Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi
Öğretim Üyesi

**ALACAKLILARA ZARAR
VERME KASTIYLA YAPILAN
TASARRUFLARIN İPTALİ**

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	VII
İÇİNDEKİLER.....	IX
KISALTMALAR CETVELİ	XVII
GİRİŞ.....	1

BİRİNCİ BÖLÜM TAKİP HUKUKUNA ve MADDİ HUKUKA İLİŞKİN ŞARTLAR

§1. Alacaklılara Zarar Verme Kastıyla Yapılan Tasarrufların Kapsamı.....	7
I. Alacaklılara Zarar Verme Kastıyla Yapılan Tasarrufların Genel İptal Sebebi Olması	7
II. İİK m.278 ve İİK m.279 Hükümlerinin Kapsamına Giren Tasarruflar	12
III. Muvazaalı İşlemler Hakkında İptal Davası Açılıp Açılamayacağı Meselesi	16
A. Genel Olarak.....	16
B. Doktrinde İleri Sürülen Görüşler	16
1. Muvazaalı İşlemlere Karşı İptal Davası Açılamayacağı Görüşü	16

2. Muvazaalı İşlemlere Karşı İptal Davası Açılabileceği Görüşü	18
C. Yargıtay'ın Konuya İlişkin Uygulaması.....	20
D. Görüşümüz	26
1. Sorunun Temeli	26
2. Doktrindeki Görüşlerin Değerlendirilmesi	30
3. Yargıtay'ın Konuya İlişkin Uygulamasının Değerlendirilmesi	34
4. Sorunun Çözümüne Yönelik Öneriler	38
§2. Alacaklının Beş Yıl İçinde İcra veya İflâs Takibi Yapması Şartı	47
I. Genel Olarak.....	47
II. İcra veya İflâs Takibi Yapma Şartının Sevk Ediliş Nedeni ve Doğurduğu Sonuçlar	48
III. De Lege Ferenda	53
§3. Borç Ödemeden Aciz Vesikası Getirme Şartı	54
I. Aciz Vesikasının Sunulma Nedeni ve Zamanı	54
II. Tasarrufun İptali Davasına Sunulabilecek Aciz Vesikaları	64
A. Geçici Aciz Vesikası	64
B. Kesin Aciz Vesikası	71
III. Konkordato Mühleti Verilen Hallerde Aciz Vesikası Sunulması Zorunlu mudur?	72
§4. Borçlunun Tasarrufun Yapıldığı Tarihte Borca Batık Olması Şartı	76
I. Borca Batıklık Kavramı	76
II. Borca Batıklığın Tespiti	78
III. Borca Batıklık Şartının Olması Gereken Hukuk Bakımından Değerlendirilmesi	82
A. Kanunun Mevcut Düzenlemesinin Eleştirisi	82
B. De Lege Ferenda	86
§5. İptali İstenen Tasarrufun Borcun Doğumundan Sonra Yapılması Zorunlu mudur?	89
I. Genel Olarak.....	89

II. İsviçre Hukukundaki Durum.....	89
III. Türk Hukukundaki Durum.....	90
A. Doktrindeki Görüşler.....	90
1. Tasarrufun Borcun Doğumundan Sonra Yapılması Gerektiği Görüşü.....	90
2. Tasarrufun Borcun Doğumundan Sonra Yapılmasının Gerekli Olmadığı Görüşü	91
B. Yargıtay'ın Konuyla İlgili İçtihadı	92
C. Görüşümüz	97

İKİNCİ BÖLÜM

OBJEKTİF ve SÜBJEKTİF ŞART

§1. Objektif Şart	105
I. Alacaklıları Zarara Uğratma Kastıyla Yapılan Tasarrufların İptale Tabi Olduğu Şüpheli Dönem	105
A. Genel Olarak	105
B. Şüpheli Dönemin Hesaplanması	106
C. Şüpheli Dönem Süresinin Durması	111
1. Genel Olarak.....	111
2. İsviçre Hukukundaki Durum	112
3. Türk Hukukundaki Durum	115
4. De Lege Ferenda	116
II. Borçlunun Alacaklıları Zarara Uğratan Tasarrufları.....	118
A. Genel Olarak.....	118
B. Dava Konusu Tasarrufu Gerçekleştiren Kişi.....	119
1. Borçlu veya Borçlunun Temsilcisi	119
2. Üçüncü Kişi	120
C. Zarar Verme Kastından Dolayı Açılan İptal Davasına Konu Teşkil Edebilecek Tasarruflar	124

1. Dava Konusu Olabilecek Tasarrufların Çerçevesinin Çizilmesi	124
2. İptal Davasına Konu Olumlu ve Olumsuz Tasarruflar..	133
a. Borçlunun Olumlu Tasarrufları.....	133
aa. Borçlunun Maddi Hukuka İlişkin Olumlu Tasarrufları	133
bb. Borçlunun Medenî Usûl Hukukuna ve Takip Hukukuna İlişkin Olumlu Tasarrufları	135
b. Borçlunun Olumsuz Tasarrufları	140
aa. Genel Olarak.....	140
bb. Borçlunun Maddi Hukuka İlişkin Olumsuz Tasarrufları	143
cc. Borçlunun Medenî Usûl Hukukuna İlişkin Olumsuz Tasarrufları	145
dd. Borçlunun İcra ve İflâs Hukukuna İlişkin Olumsuz Tasarrufları	148
III. Tasarrufun Borçlunun Malvarlığına Olumsuz Etkisi ve Alacaklıların Uğradıkları Zarar.....	150
A. Genel Olarak.....	150
B. Tasarrufun Borçlunun Aktifine Olumsuz Etkisi	153
C. Borçlunun Tasarrufu İle Ortaya Çıkan Zarar Arasındaki İlliyet Bağı	161
D. Zararın Türleri.....	163
1. Genel Olarak.....	163
2. Doğrudan Zarar.....	163
3. Dolaylı Zarar.....	165
E. Dava Konusu Tasarruf Nedeniyle Zarar Görüldüğünün İspatı	169
§2. Sübjektif Şart	172
I. Borçlunun Alacaklılara Zarar Verme Kastıyla Hareket Etmesi	172
A. Genel Olarak.....	172
B. Kastın Türleri.....	175
1. Doğrudan Kast.....	175

---

2. Dolaylı (Gayrimuayyen) Kast	182
II. Borçlunun Alacaklılara Zarar Verme Kastının İspatı.....	187
A. Genel Olarak.....	187
B. Zarar Verme Kastının Doğrudan ve Dolaylı İspatı	188
C. Borçlunun Zarar Verme Kastına İşaret Eden Emareler	191
1. Borçlunun Mali Durumun Kötü Olması	191
2. Hayatın Olağan Akışına Aykırı İşlem Yapılması	195
3. Borçlu Aleyhinde İcra Takibi Başlatılması, Dava Açılması veya Geçici Hukuki Koruma Önlemleri Alınması.....	198
4. Borçlu İle Üçüncü Kişi Arasında Yakınlık veya Organik Bağ Bulunması.....	199
III. Borçlunun İçinde Bulunduğu Mali Durumun ve Zarar Verme Kastının Üçüncü Kişi Tarafından Bilinmesi	202
A. Genel Olarak.....	202
B. İspat Hukukuna İlişkin Temel Meseleler	204
1. Genel Olarak.....	204
2. İspat Yükü.....	207
3. İspatın Konusu	208
4. İspat Ölçüsü	212
C. Borçlunun Mali Durumunun ve Zarar Verme Kastının Üçüncü Kişi Tarafından Bilindiğinin Doğrudan İspatı.....	213
1. Genel Olarak.....	213
2. Davacı Lehine Sevk Edilen Kanuni Karineler	215
a. Borçlunun Eşi ve Yakın Hısımlarıyla Yaptığı İşlemler.....	215
b. Ticari İşletmenin veya İşyerindeki Emtianın Devrine İlişkin Karine	221
3. Kanuni Karinelerin Aksinin İspatı.....	231
a. Borçlunun Eşi ve Yakın Hısımlarına İlişkin Karinenin Aksinin İspatı	231
b. Ticari İşletmenin veya İşyerindeki Ticari Emtianın Devrine İlişkin Karinenin Aksinin İspatı	233

D. Borçlunun Mali Durumunun ve Zarar Verme Kastının Üçüncü Kişi Tarafından Bilindiğinin Dolaylı İspatı	237
1. Genel Olarak.....	237
2. Üçüncü Kişinin Borçlunun Mali Durumunu ve Zarar Verme Kastını Araştırma Yükümlülüğü.....	241
3. Üçüncü Kişinin Borçlunun Borca Batık Olduğunu ve Zarar Verme Kastını Bildiğine İşaret Eden Fiili Karineler	254
a. Borçlunun Mali Durumunun Kötü Olması	254
b. Hayatın Olağan Akışına Aykırı İşlem Yapılması.....	260
c. Borçlu Aleyhinde İcra Takibi Başlatılması, Dava Açılması veya Geçici Hukuki Koruma Önlemleri Alınması.....	268
d. Borçlu ile Üçüncü Kişi Arasında Yakınlık veya Organik Bağ Bulunması.....	272
e. Borçlu ile Üçüncü Kişinin Aynı Sektörde Faaliyet Göstermesi	277
f. Borçlu ile Üçüncü Kişinin Küçük Bir Yerleşim Yerinde Yaşamaları	280
IV. Mahkemenin Üçüncü Kişinin Gösterdiği Karşı Delillerle Birlikte Yapacağı Değerlendirme.....	285

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
ALACAKLILARA ZARAR VERME
KASTIYLA YAPILAN MUHTELİF
TASARRUFLARIN DEĞERLENDİRİLMESİ

§1. Takas	293
§2. Karşılıklı Borç Yükleyen Sözleşmelerle İlgili Tasarruflar	296
I. Genel Olarak.....	296
II. Borçlunun Kendi Edimine Eşdeğer Bir Karşı Edim Elde Etmesi.....	298

A. Eşdeğer Karşı Edimin İptal Davası Açılmasını Önlediği Haller.....	298
B. Eşdeğer Karşı Edime Rağmen İptal Davası Açılabilen Haller.....	304
§3. Ödünç Sözleşmesiyle İlgili Tasarruflar	309
I. Ödünç Sözleşmesinden Doğan Borçlara Karşılık Yapılan Ödemeler	309
A. Genel Olarak.....	309
B. Adi Alacakların Ödenmesi	311
1. Genel Olarak.....	311
2. Objektif Şart	312
3. Sübjektif Şart	318
a. Borçlunun Zarar Verme Kastıyla Hareket Etmesi	318
b. Borçlunun Mali Durumunun ve Zarar Verme Kastının Üçüncü Kişi Tarafından Bilinmesi	331
C. İmtiyazlı ve Rüçhanlı Alacakların Ödenmesi.....	338
II. Ödünç Sözleşmesinden Doğan Borçlara Karşılık Teminat Gösterilmesi	341
A. Genel Olarak.....	341
B. Borçlunun Doğrudan Zarar Doğuran Tasarrufları.....	342
1. Borçlunun Kendi Borcuna Karşılık Teminat Göstermesi	342
2. Borçlunun Üçüncü Kişinin Borcuna Karşılık Teminat Göstermesi	347
C. Borçlunun Dolaylı Zarar Doğuran Tasarrufları.....	348
§4. Mali Durumun İyileştirilmesi Amacıyla Gerçekleştirilen Tasarruflar	351
I. Genel Olarak.....	351
II. Mali Durumun İyileştirilmesi İçin Mahkemeye Başvurulmadan Önce Gerçekleştirilen Tasarruflar	353
A. Genel Olarak.....	353

B. Muaccel Borçlar İçin Yapılan Ödemeler İle İşletmenin Faaliyetini Sürdürebilmesi İçin Gerçekleştirilen İşlemler	355
C. İşgörme Akitleri Nedeniyle Yapılan Ödemeler	370
1. Genel Olarak	370
2. Objektif Şart	373
3. Sübjektif Şart	378
III. Borçlunun Konkordato Talebinde Bulunduktan Sonraki Tasarrufları	385
A. Genel Olarak	385
B. Konkordato Komiserinden ve Mahkemeden İzin Alınmadan Yapılan İşlemler	387
C. Konkordato Komiserinden ve Mahkemeden İzin Alınarak Yapılan İşlemler	390
IV. Borçluyla İşlem Yapan Üçüncü Kişiyne Konkordato Mühleti Verilmesi	396
§5. Mütad İşlemler ile Kanuni Yükümlülüklerin Yerine Getirilmesine Yönelik İşlemler	398
SONUÇ	403
BİBLİYOGRAFYA	413